

ЗАТВЕРДЖЕНО

науково-методичною радою
Інституту інноваційних технологій
і змісту освіти
Міністерства освіти і науки України,
протокол № 4 від «28» січня 2008 р.

ПРАВИЛА ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ТУРНИРУ ЮНИХ ХІМІКІВ

I. Загальні положення про Турнір юних хіміків

Турнір юних хіміків (далі — Турнір) проводиться відповідно до «Положення про Всеукраїнські учнівські олімпіади, турніри, конкурси з навчальних предметів, конкурси-захисти науково-дослідницьких робіт, олімпіади зі спеціальних дисциплін та конкурси фахової майстерності», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 22 вересня 2011 р. № 1099, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 17 листопада 2011 року за № 1318/20056, далі — Положення.

Турнір є складовою частиною комплексної програми Міністерства освіти і науки України з пошуку, виховання, навчання та професійної орієнтації творчої обдарованої особистості.

Турнір є командно-особистим змаганням школярів (згідно з п. 1.10 Положення) у їхній здатності розв'язувати складні хімічні проблемні завдання, подавати рішення в переконливій формі й захищати їх у науковій дискусії (хімічному бою).

Базовою дисципліною Турніру є хімія.

Турнір проводиться у два етапи: регіональний (міський, обласний за бажанням регіонального оргкомітету) і всеукраїнський (фінальний). Ці правила регламентують проведення фінального етапу Турніру.

Мета Турніру: залучення школярів до практичної наукової діяльності, навчання нормам і стилю роботи у творчих колективах, посилення міжпредметних зв'язків, активізація позакласної роботи з хімії, створення умов для реалізації та розвитку творчих здібностей школярів, формування в учнів інтересу до хімії, пошук школярів, здатних застосовувати знання з хімії та знаходити оригінальні технічні рішення. Залучення провідних вчених, студентів і аспірантів до роботи зі школярами, підвищення професійного рівня викладачів та вчителів.

II. Завдання Турніру

Для обговорення на Турнірі використовується заздалегідь опублікований перелік завдань. На Турнірі використовують завдання відкритого типу (тобто такі, що не мають остаточного й однозначного розв'язку), що припускають велику різноманітність підходів. Умови завдань сформульовані максимально стисло і не містять усіх необхідних для розв'язку даних, тому під час розв'язання необхідно самостійно зробити певні припущення, обрати модель для побудови відповіді. Завдання виконуються колективно. Розв'язання завдань припускає

проведення самостійних експериментальних та теоретичних досліджень, дозволяється використання будь-яких літературних джерел, а також консультації з фахівцями.

Перелік задач формується науково-методичною комісією, яку очолює Голова журі, й оприлюднюється не пізніше, ніж за 6 місяців до фінального етапу Турніру.

Ці завдання можуть бути використані для проведення регіональних етапів Турнірів. Журі Всеукраїнського Турніру залишає за собою право виключати деякі завдання.

III. Учасники Турніру

III. 1. Склад команди та вік учасників

У Турнірі беруть участь команди, що складаються з 3–5 учнів 8–11 класів загальноосвітніх або середніх спеціальних навчальних закладів. Участь у команді студентів вищих навчальних закладів неприпустимо. Допускається участь у Турнірі інших членів команди у якості спостерігачів. Особовий склад команди не може змінюватися протягом певного етапу Турніру. Команда очолюється капітаном, який заявляється перед початком змагань, і є офіційним представником команди під час проведення змагань.

Команду супроводжує керівник. Команду може супроводжувати також тренер. Керівник команди адміністративно відповідає за життя та здоров'я членів команди. Керівник або тренер команди має право брати участь в роботі у складі журі (згідно з п. III.2) під час проведення боїв, а також бути присутнім на боях спостерігачем. Керівник команди не є офіційним представником команди на змаганнях і не має права вимагати ознайомлення з протоколами членів журі та лічильної комісії, брати участь в обговоренні результатів Турніру на засіданнях журі, а також при розгляді апеляцій.

Команди, які бажають взяти участь у фінальному етапі змагань подають заявки до оргкомітету Турніру, який приймає рішення щодо запрошення команд на змагання. У заявці має бути вказано: прізвище, ім'я та по-батькові (повністю) кожного члена команди та капітана; посада й прізвище, ім'я та по-батькові керівника та тренера (тренерів) команди. Заявка має бути завірена печаткою й підписом директора навчального закладу, якщо команда сформована повністю з учнів даного закладу; начальника управління освіти і науки районної (міської, обласної) держадміністрації, якщо команда сформована з учнів навчальних закладів району (міста, області). Зі зразком оформлення заявки можна ознайомитися на офіційному сайті Турніру. У фінальному етапі Турніру можуть брати участь також команди з інших країн поза конкурсом.

III. 2. Склад журі

Журі формується оргкомітетом Турніру із викладачів, наукових співробітників, аспірантів та студентів вищих навчальних закладів III та IV рівнів акредитації. Склад журі затверджується наказом Міністерства освіти і науки України. До роботи в складі журі при проведенні боїв можуть залучатися також керівники команд, які беруть участь у Турнірі (не більше ніж по одному від команди). Керівники та тренери команд не можуть бути членами журі в тих групах, у яких змагаються їх команди.

Журі очолює Голова, який розподіляє доручення між іншими членами журі. Перед початком кожного бою члени журі розподіляються на групи Головою журі (або його заступником). Зміна складу групи членів журі під час проведення бою не припускається, в разі неможливості будь-кого з членів журі продовжувати роботу, його протокол вважається недійсним.

III. 3. Голова журі

Голова журі затверджується наказом Міністерства освіти і науки України. Голова має одного або кількох заступників. Голова очолює журі й бере участь у формуванні складу журі. Несе відповідальність за об'єктивність оцінювання учасників Турніру і вживає заходи, що направлені на дотримання правил Турніру і контроль об'єктивності роботи всіх учасників Турніру. Очолює науково-методичну комісію зі складання завдань для Турніру і формує її склад. Надає науково-методичну допомогу членам журі під час оцінювання роботи учасників змагань. Протягом Турніру розподіляє обов'язки між членами журі. Перед початком кожного бою голова журі розподіляє членів журі по групах, призначає ведучого та лічильну комісію.

За умови неможливості Головою журі виконувати свої обов'язки його функції виконує один із заступників.

III. 4. Експерт-консультант Турніру

Експерт-консультант Турніру затверджується наказом Міністерства освіти і науки України. Експерт-консультант Турніру:

- спільно з представником оргкомітету приймає рішення щодо розгляду апеляцій на засіданні журі;
- бере участь в обговоренні апеляцій на спільному засіданні журі та оргкомітету;
- бере участь в роботі науково-методичної комісії зі складання завдань Турніру;
- бере участь у розв'язанні спірних питань щодо застосування та інтерпретації правил Турніру;
- надає науково-методичну допомогу членам журі під час оцінювання роботи учасників;
- бере участь у засіданні журі або спільному засіданні журі та оргкомітету, де має право дорадчого голосу.

III. 5. Лічильна комісія

Лічильна комісія в кожній групі складається з однієї або двох осіб. До складу лічильної комісії можуть входити учні старших класів, студенти або вчителі, які не беруть участь в змаганнях на Турнірі, члени журі або ведучий бою. До роботи в лічильній комісії можуть залучатися керівники команд, але не в тих групах, де змагаються їхні команди. Лічильна комісія разом із ведучим бою несе відповідальність за вірність проведених розрахунків.

Після кожної дії лічильна комісія вносить оцінки членів журі до протоколу, переводить в бали згідно з п. IV.7. Результат надається ведучому, який його оприлюднює.

III. 6. Заходи, що проводяться під час Турніру

1. Турнір проводиться за графіком, затвердженим оргкомітетом Турніру. В рамках Турніру проводяться:

- а) жеребкування команд (розподіл по групах);
- б) не менше трьох відбіркових (чвертьфінальних) боїв;
- в) півфінальні бої (за рішенням оргкомітету можуть не проводитися, п. VII.1);
- г) фінальний бій.

2. Оргкомітет Турніру забезпечує культурну програму для учасників Турніру.

IV. Правила боїв

Хімічні бої є командно-особистими змаганнями. Учасники, які під час боїв виступають від команди, отримують рейтингові бали (згідно з п. IX.2). Учасники, які в даному бою не виступали, вважаються такими, що брали участь у змаганні, але отримують рейтинговий бал 0. За результатами виступів всіх членів даної команди в бою оцінюється виступ всієї команди згідно з п. IV.6.

IV. 1. Учасники бою

У кожному бою беруть участь 3 (2 або 4) команди залежно від загальної числа команд. Ведучого бою визначає голова журі.

Бій проводиться за 3 (2 або 4) діями. У кожній дії команда виступає в одній із трьох ролей: Доповідач (Д), Оponent (О), Рецензент (Р). Якщо грає чотири команди, то одна з них по черзі виступає в ролі Спостерігача (С). Якщо грає дві команди, то вони по черзі виступають у ролі Доповідача та Оponentа.

У кожному бою команди обмінюються ролями за схемою:

Трикомандний бій				Двокомандний бій			Чотирикомандний бій				
Команда	Дія			Команда	Дія		Команда	Дія			
	1	2	3		1	2		1	2	3	4
1	Д	Р	О	1	Д	О	1	Д	С	Р	О
2	О	Д	Р	2	О	Д	2	О	Д	С	Р
3	Р	О	Д				3	Р	О	Д	С
							4	С	Р	О	Д

Протягом бою члени команди не можуть консультуватися з будь-якою особою, що не є членом команди, всі суперечливі питання вирішуються ведучим бою (за згодою журі) тільки з капітанами команд. На бою членам команд, керівникам та іншим спостерігачам заборонено фіксацію на аудіо-, фото- та відеопристрої доповідей представників не своєї команди.

Перед початком бою проводиться знайомство членів команд та журі. Ролі у першій дії між командами розподіляються за результатами конкурсу капітанів. Завдання для конкурсу капітанів обираються головою журі та оголошуються ведучим боїв безпосередньо перед початком кожного бою. Коректність проведення конкурсу і правильність відповідей капітанів оцінюють члени журі. Місця, що посіли капітани в конкурсі, обумовлюють порядок черговості обирає ролей в першій дії бою. У всіх групах конкурс капітанів проводиться за однаковими завданнями.

При проведенні конкурсу капітанів порядок відповідей капітанів на завдання конкурсу обирає ведучий бою. Кожен капітан команди в конкурсі має право на одну помилкову або одну повторну відповідь. Якщо капітан припустив другу помилкову або повторну відповідь він вважається таким, що вибув з конкурсу. Капітан, який вибуває з конкурсу капітанів першим, посідає останнє місце в конкурсі. Капітан, який останнім дає правильну відповідь, посідає перше місце і першим вирішує яким за чергою він обирає роль у першій дії бою.

IV. 2. Регламент боїв

1. Опонент пропонує Доповідачу задачу для доповіді.....	1 хв.
2. Доповідач приймає або відхиляє виклик.....	1 хв.
3. Підготовка до доповіді.....	1 хв.
4. Доповідь.....	7 хв.
5. Уточнюючі запитання Опонента до Доповідача та відповіді Доповідача.....	2 хв.
6. Підготовка до опонування.....	2 хв.
7. Виступ Опонента.....	5 хв.
8. Відповідь Доповідача на зауваження Опонента (за потребою).....	2 хв.
9. Полеміка між Доповідачем та Опонентом.....	3 хв.
10. Уточнюючі запитання Рецензента Доповідачу та Опоненту, відповіді Доповідача і Опонента.....	2 хв.
11. Підготовка до рецензування.....	2 хв.
12. Рецензування.....	3 хв.
13. Відповіді Доповідача та Опонента на зауваження Рецензента (за потребою).....	2 хв.
14. Полеміка між Доповідачем, Опонентом та Рецензентом.....	5 хв.
15. Загальна полеміка за участю команд Доповідача, Опонента, Рецензента і Спостерігача.....	по 1 хв.
16. Запитання журі.....	7 хв.
17. Заключне слово Рецензента, Опонента і Доповідача.....	по 30 сек.
18. Виставлення оцінок	
19. Слово журі.....	до 3 хв.
20. Додаткові виступи (за потребою).	

В двокомандному бою виключаються дії 9–12. В чотирикомандному бою одна із команд виступає в ролі Спостерігача.

За необхідністю, за згодою журі, Ведучий має право збільшити час на Доповідь, полеміку та запитання журі, але не більш ніж на 2 хвилини. На фінальному бої запитання та виступи членів журі можуть тривати до 10 хвилин.

Протягом одного бою кожна команда по одному разу може оголосити тайм-аут. Тайм-аут може тривати не більше 1 хвилини, протягом якої всі представники команд (Доповідач, Опонент та Рецензент) можуть консультиватися з іншими членами своєї команди. Відлік часу починається з моменту оголошення тайм-ауту капітаном. Тайм-аут оголошується виключно капітаном команди і може бути оголошений на будь-якому етапі бою крім доповіді. Тайм-аут не приводить до закінчення певного пункту регламенту, а є перервою, тобто по закінченню тайм-ауту бій продовжується з того моменту, на якому перервався.

Якщо Доповідачу або Доповідачу та Опоненту не вистачає відведеного часу для відповіді на висловлені зауваження, то після закінчення відведеного часу він може продовжувати відповідати, але автоматично починається відлік часу на полеміку. Якщо до Доповідача або до Доповідача та Опонента не було висловлено зауважень, то етап «Відповіді на зауваження» не оголошується і починається відлік часу на полеміку.

Якщо бій триватиме більше двох годин, може бути оголошена перерва. Перерва оголошується ведучим бою за погодженням з журі і тільки після виставлення оцінок за поточну дію. Перерва може бути оголошена за заявою будь-кого з учасників бою (команд, членів журі або ведучого) і може тривати не більше 15 хвилин.

IV. 3. Виступи команд протягом бою

ДОПОВІДАЧ (може виступати із співдоповідачем, який заявляється на початку доповіді) доповідає зміст розв'язаної командою проблеми, відповідно до поставленої задачі, акцентуючи увагу на її хімічну ідею та висновки. При цьому бажано використовувати раніше заготовлені малюнки, плакати, фотографії, відео фрагменти, а також демонструвати досліди, якщо задача експериментальна.

ОПОНЕНТ (може виступати із співопонентом, який заявляється на початку опонування) висловлює критичні зауваження до доповіді, і ставить запитання Доповідачу, з'ясовує недоречності, помилки у розумінні проблеми та у запропонованому розв'язку. Опонент має вказати на позитивні моменти і обґрунтувати принципові недоліки, як у розв'язку задачі, так і у виступі Доповідача.

РЕЦЕНЗЕНТ (виступає самостійно) дає коротку оцінку виступам Доповідача та Опонента, визначає, наскільки повно вони упоралися зі своїми обов'язками, аналізує розуміння обговореної проблеми Доповідачем і Опонентом. Рецензент має право ставити запитання і Доповідачеві, і Опонентові. Якщо, за думкою Рецензента, Опонент не упорався із своєю роллю, то, після відповідного обґрунтування, він може у своєму виступі взяти на себе роль Опонента.

СПОСТЕРІГАЧ виступає лише в загальній полеміці команд, його виступ не оцінюється.

На етапі «Уточнюючі запитання...» команди Опонента і Рецензента можуть лише уточнювати деталі щойно прослуханого виступу або питання, що стосуються суперечливих та недостатньо висвітлених положень доповіді або опонування. Питання може ставити будь-який член відповідної команди. Відповідають на питання тільки ті учасники команди, які виступають від її імені (інші члени команди — тільки з дозволу ведучого). Якщо ведучий вважає, що поставлене на цьому етапі запитання має дискусійний характер, він може його зняти.

Запитання і зміст виступів Опонента та Рецензента не повинні зводитись до викладання власного розв'язку задачі та демонстрації власних експериментів, що є грубим порушенням регламенту. У полеміці обговорюється лише запропонований Доповідачем розв'язок задачі!

IV. 4. Обмеження щодо співдоповідача і співопонента

На доповідь (опонування) команда може висунути двох членів команди. В такому випадку один із них заявляється як основний Доповідач (Опонент), а другий як Співдоповідач (Співопонент). Основний Доповідач (Опонент) починає виступ, після чого передає слово Співдоповідачу (Співопоненту). Виступ Співдоповідача (Співопонента) має займати не більше половини часу, що використав основний Доповідач (Опонент), або менше (до закінчення часу виступу). Після закінчення виступу Співдоповідача (Співопонента), навіть якщо не використаний весь відведений для виступу час, основний Доповідач (Опонент) не має можливості продовжити виступ. Якщо Співдоповідач (Співопонент) не брали участь у доповіді (опонуванні), то їм не дозволяється відповідати на запитання і вони знімаються з доповіді (опонування).

Участь в якості Співдоповідача (Співопонента) не дає залікових балів для оцінювання в особистій першості.

IV. 5. Обмеження щодо числа виступів

Кожен учасник команди протягом одного бою може виступити не більше, ніж 2 рази. Виступами вважаються участь в якості Доповідача, Співдоповідача, Опонента, Співопонента, Рецензента. Уточнюючі питання з місця, участь у загальній полеміці виступами не вважаються.

IV. 6. Оцінка виступів команд

Після кожної дії журі виставляє командам оцінки від 3– до 5+ з урахуванням усіх виступів членів команд, їхніх відповідей на питання та участі у полеміці. Оцінки, що виставлені членами журі є підставою для підведення особистої та командної першості. Члени журі, які поставили граничні оцінки повинні їх обґрунтувати.

При оцінюванні роботи команд під час хімічного бою журі виставляє три оцінки Доповідачеві за трьома категоріями і по дві оцінки Опонентові і Рецензентові за двома категоріями:

а) категорії для Доповідача

1. **«Науковість»:** оцінюється повнота розв'язання задачі; науковість і оригінальність рішення; відповідність обраної моделі розв'язку умові задачі; наявність та якість презентаційного матеріалу, повнота відображення суті розв'язку в презентаційному матеріалі; техніка і якість виконання хімічного експерименту.

2. **«Полеміка»:** оцінюється уміння вести полеміку; давати повні, вичерпні та переконливі відповіді на поставлені запитання; участь команди у загальній полеміці.

3. **«Культура виступу»:** оцінюється культура мовлення; уміння переконливо викласти суть розв'язку задачі; уміння чітко і конструктивно довести модель задачі, що пропонується; уміння звертати увагу на основні ідеї та висновки; уміння уважно вислухати співрозмовника.

б) категорії для Опонента

1. **«Аналіз»:** оцінюється уміння аналізувати; уміння швидко орієнтуватися в запропонованому розв'язку задачі; уміння розкривати позитивні та негативні риси запропонованого Доповідачем розв'язку задачі; уміння вести полеміку; участь команди в загальній полеміці.

2. **«Культура виступу»:** оцінюється культура мовлення; уміння грамотно формулювати запитання; уміння переконливо викладати свої думки; уміння вислухати і зрозуміти співрозмовника.

в) категорії для Рецензента

1. **«Аналіз»:** оцінюється уміння аналізувати; уміння грамотно і коректно оцінювати ефективність роботи команд Доповідача і Опонента; уміння швидко орієнтуватися в запропонованому розв'язку задачі; уміння вести полеміку; участь команди в загальній полеміці.

2. **«Культура виступу»:** оцінюється культура мовлення; уміння грамотно формулювати запитання; уміння переконливо викладати свої думки; уміння вислухати і зрозуміти співрозмовника.

IV. 7. Залікові параметри та їх обчислення

1. **«Р — бали».** Лічильна комісія всі виставлені командам оцінки переводять в бали **Р** у відповідності до таблиці:

Оцінка	5+	5	5–	4+	4	4–	3+	3	3–
Бали	60	50	42	33	25	18	12	8	5

2. **«ERk — середнє значення за категорією».** Для балів, що отримані командою в кожній категорії **k**, обчислюється середнє значення **ERk** для кожної категорії окремо з точністю до десятих.

Якщо членів журі 4 і менше, то при обчисленні **ERk** враховуються всі оцінки. Якщо у складі журі 5 або 6 осіб, то при усередненні балів не враховується одна нижча оцінка. Якщо у складі журі більше 6 осіб, то не враховується одна найвища і одна найнижча оцінки. Якщо членів журі 12 і вище, то не враховуються дві найвищі і дві найнижчі оцінки.

3. « TR_i — сума балів за дію». Середнє значення EP_k за кожною категорією k , що здобули команди за дію i , підсумовуються з урахуванням відповідних коефіцієнтів для Доповідача, Опонента і Рецензента, після чого TR_i округлюється до десятих.

Категорія	Коефіцієнт		
	Доповідач	Опонент	Рецензент
1. Науковість	1.5	—	—
2. Полеміка (Аналіз)	0.8	1.2	0.6
3. Культура виступу	0.7	0.8	0.4

Отже, для обчислення TR_i використовуються наступні формули:

для Доповідача: $TR_D = 1,5 \cdot EP_1 + 0,8 \cdot EP_2 + 0,7 \cdot EP_3$;

для Опонента: $TR_O = 1,2 \cdot EP_1 + 0,8 \cdot EP_2$;

для Рецензента: $TR_R = 0,6 \cdot EP_1 + 0,4 \cdot EP_2$.

4. « SP_j — сума балів за бій». Сума TR_i за три дії бою для кожної команди є сумою балів, що здобуває команда в даному бою: $SP_j = TR_D + TR_O + TR_R$. Після підсумовування TR_i сума SP_j округляється до цілих чисел (якщо команда грала в двокомандній групі, то для визначення SP_j перед округленням результат необхідно помножити на 1,2).

Сума SP_j визначає місце j команди у даному бою. Порядкове місце команди j у бою визначається тільки виходячи з SP_j не зважаючи на різницю між SP_j команд даної групи. Якщо за результатами бою дві команди набирають однакову кількість балів SP_j (з точністю до цілих чисел), то для визначення місця команди в бою SP_j перераховуються з точністю до десятих.

5. « TSP — сума балів за серію боїв». За серію боїв (чвертьфінальних, півфінальних) обчислюється загальна сума балів: $TSP_{1/4}$ та $TSP_{1/2}$.

6. « R — рейтинг». Рейтинг R характеризує, наскільки виступ команди в даному бою був успішним. R_j — рейтинг команди, яка посідає порядкове місце j , визначається за допомогою таблиці:

Діапазон SP	Порядкове місце команди за результатами бою				
	1	2, 3 або 4 $SP_j \geq SP_1 - 10$	2 $SP_2 < SP_1 - 10$	3 або 4 $SP_j \geq SP_2 - 10$	3 або 4 $SP_j < SP_2 - 10$
$SP_j \geq 250$	6	6	5	5	4
$200 > SP_j \geq 250$	5	5	4	4	3
$110 > SP_j \geq 200$	4	4	3	3	2
$50 > SP_j \geq 110$	3	3	2	2	1
$50 > SP_j$	2	2	1	1	0

7. « TR — сума рейтингу за серію боїв». За серію боїв (чвертьфінальних, півфінальних) обчислюється загальний рейтинг команди: $TR_{1/4}$ та $TR_{1/2}$. Загальний рейтинг є первинною підставою для визначення переможців серії боїв.

IV. 8. Результативність виступів команд

Результативність виступу двох команд в будь-якому бою або серії боїв вважаються однаковими, якщо їхній загальний рейтинг співпадає, а сума балів відрізняється не більше, ніж на 10. Це правило використовується для визначення переможців в серіях чвертьфінальних та півфінальних боїв.

V. Ведучий бою

Головним завданням ведучого є створення умов для нормального проведення бою. Ведучий несе персональну відповідальність за дотримання правил Турніру учасниками бою. Разом із лічильною комісією ведучий несе відповідальність за правильність обчислення балів і оформлення протоколу лічильної комісії.

V. 1. Обов'язки ведучого:

1. Стежити за дотриманням регламенту боїв та не порушувати його.
2. Представляти команди та журі, оголошувати умови задач та оцінки журі.
3. Проводити конкурс капітанів для розподілення ролей у хімічному бою.
4. Оголошувати номери задач, які Опонент не може пропонувати Доповідачеві.
5. Стежити за характером запитань і за тим, щоб вони не повторювались.
6. Стежити за дискусією і припиняти її, якщо вона стає неконструктивною.
7. Стежити за поведінкою команд та не допускати консультацій команд зі сторонніми особами.
8. Стежити за тим, щоб члени журі не обговорювали між собою виступи команд.
9. Записувати на дошці остаточні результати бою, надані лічильною комісією.
10. Стежити за правильністю заповнення протоколів лічильної комісії.

V. 2. Ведучий має право:

1. Зупиняти учасника, який порушив регламент бою.
2. Вилучати питання, що повторюються або виходять за межі поставленої у задачі проблеми.
3. На етапі уточнюючих запитань вилучати питання, що має дискусійний характер.
4. Припиняти дискусію, якщо вона стає неконструктивною.
5. Усувати команду від участі в бою, якщо вона постійно порушує правила Турніру або своєю поведінкою заважає проведенню бою (з дозволу членів журі).
6. За необхідністю з дозволу членів журі збільшувати час виступу Доповідача, полеміки та запитань журі (згідно з регламентом, п. IV.2).
7. Надавати слово керівникам команд або глядачам (тільки після виставлення оцінок).
8. Усувати з бою спостерігачів та сторонніх осіб, зокрема керівників команд, які не беруть участь у роботі журі, якщо вони своєю поведінкою заважають нормальному проведенню бою, а також у разі здійснення аудіо-, фото- та відеофіксації доповідей представників не своєї команди.
9. Транслювати інтерпретацію певних пунктів цих правил, обговорених на засіданні журі, та після консультацій з Експертом-консультантом Турніру.

10. Запросити на бій Голову журі або Експерта-консультанта для розв'язання спірних питань щодо інтерпретації правил Турніру з одночасним призупиненням бою.

V. 3. Ведучий не має права:

1. Порушувати регламент та правила Турніру.
2. Зупиняти учасників до закінчення часу, відведеного на їх виступ.
3. Якимось чином коментувати, оцінювати виступ і висловлювати свою думку відносно виступів команд до виставлення оцінок членами журі.
4. Пояснювати оцінки членів журі.

VI. Відбіркові (чвертьфінальні) бої

VI. 1. Загальні положення про чвертьфінальні бої

Чвертьфінальні бої проводяться за завданнями, складеними згідно з п. II. Схема участі команд у чвертьфінальних боях визначається журі Турніру до початку жеребкування залежно від числа команд у такий спосіб, щоб будь-які дві команди зустрічалися одна з одною не більше одного разу (у виключному випадку 2 рази). Порядкові номери команд у схемах визначаються жеребкуванням. Проводиться 3 або більше чвертьфінальних боїв. Число боїв чвертьфіналу визначає оргкомітет.

Орієнтовна схема чвертьфінальних боїв за участю 9 команд

I бій			II бій			III бій			IV бій		
Група			Група			Група			Група		
I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III
1	2	3	1	4	7	1	2	3	3	1	2
4	5	6	2	5	8	5	6	4	5	6	4
7	8	9	3	6	9	9	7	8	7	8	9

Орієнтовна схема чвертьфінальних боїв за участю 10 команд

I бій			II бій			III бій			IV бій		
Група			Група			Група			Група		
I	II	III	I	II	III	I	II	III	I	II	III
1	2	3	2	4	1	5	1	3	3	6	1
4	5	6	3	6	5	9	2	4	4	8	2
7	8	9	7	10	8	10	6	8	5	9	10
		10			9		7		7		

Орієнтовна схема чвертьфінальних боїв за участю 12 команд

I бій				II бій				III бій				IV бій			
Група				Група				Група				Група			
I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
1	2	3	4	1	2	3	4	1	4	7	10	1	2	3	9
5	6	7	8	6	7	8	5	2	5	8	11	4	5	6	10
9	10	12	11	12	11	9	10	3	6	9	12	7	8	11	12

Орієнтовна схема чвертьфінальних боїв за участю 14 команд

I бій				II бій				III бій				IV бій			
Група				Група				Група				Група			
I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
1	2	3	4	1	2	3	4	1	6	5	10	1	3	2	6
5	6	7	8	6	7	8	5	2	7	8	11	4	5	9	8
9	10	12	11	13	14	9	10	3	13	9	12	12	7	13	10
13	14					11	12	4	14			14	11		

Орієнтовна схема чвертьфінальних боїв за участю 15 команд

I бій					II бій					III бій					IV бій				
Група					Група					Група					Група				
I	II	III	IV	V	I	II	III	IV	V	I	II	III	IV	V	I	II	III	IV	V
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	7	8	9	10	6	8	9	10	6	7	9	10	6	7	8
11	12	13	14	15	13	14	15	11	12	15	11	12	13	14	12	13	14	15	11

Орієнтовна схема чвертьфінальних боїв за участю 16 команд

I бій					II бій					III бій					IV бій				
Група					Група					Група					Група				
I	II	III	IV	V	I	II	III	IV	V	I	II	III	IV	V	I	II	III	IV	V
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	7	8	9	10	6	8	9	10	6	7	9	10	6	7	8
11	12	13	14	15	13	14	15	11	12	15	11	12	13	14	12	13	14	15	11
16							16							16		16			

Орієнтовна схема чвертьфінальних боїв за участю 17 команд

I бій					II бій					III бій					IV бій				
Група					Група					Група					Група				
I	II	III	IV	V	I	II	III	IV	V	I	II	III	IV	V	I	II	III	IV	V
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	7	8	9	10	6	8	9	10	6	7	9	10	6	7	8
11	12	13	14	15	13	14	15	11	12	15	11	12	13	14	12	13	14	15	11
16	17						16	17		17				16		16	17		

Орієнтовна схема чвертьфінальних боїв за участю 18 команд

I бій						II бій						III бій						IV бій					
Група						Група						Група						Група					
I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI
1	2	3	4	5	10	10	1	2	3	4	5	5	6	1	2	3	4	4	5	9	1	2	3
7	8	9	6	11	12	11	12	7	8	9	6	9	10	11	12	7	8	7	8	10	6	11	12
13	14	15	16	17	18	16	17	18	13	14	15	18	13	14	15	16	17	15	16	17	18	13	14

Орієнтовна схема чвертьфінальних боїв за участю 19 команд

I бій						II бій						III бій						IV бій					
Група						Група						Група						Група					
I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI
1	2	3	4	5	10	10	1	2	3	4	5	5	6	1	2	3	4	5	2	1	11	13	16
7	8	9	6	11	12	11	12	7	8	9	6	9	10	11	15	7	8	7	3	6	12	14	17
13	14	15	16	17	18	15	17	18	13	14	19	18	13	14	19	12	17	8	4	9	19	15	18
19						16										16			10				

Орієнтовна схема чвертьфінальних боїв за участю 20 команд

I бій						II бій						III бій						IV бій					
Група						Група						Група						Група					
I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI	I	II	III	IV	V	VI
1	2	3	4	5	10	10	1	2	3	4	5	5	10	1	2	3	4	5	2	1	11	8	16
7	8	9	6	11	12	11	12	7	8	9	6	6	13	11	15	7	8	7	3	6	12	13	17
13	14	15	16	17	18	15	13	18	20	14	19	9	20	14	19	12	17	20	4	9	19	14	18
19	20					16	17					18				16			10			15	

Орієнтовна схема чвертьфінальних боїв за участю 21 команди

I бій							II бій						
Група							Група						
I	II	III	IV	V	VI	VII	I	II	III	IV	V	VI	VII
1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14	9	10	11	12	13	14	8
15	16	17	18	19	20	21	17	18	19	20	21	15	16

III бій							IV бій						
Група							Група						
I	II	III	IV	V	VI	VII	I	II	III	IV	V	VI	VII
1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
10	11	12	13	14	8	9	11	12	13	14	8	9	10
19	20	21	15	16	17	18	21	15	16	17	18	19	20

Орієнтовна схема чвертьфінальних боїв за участю 22 команд

I бій							II бій						
Група							Група						
I	II	III	IV	V	VI	VII	I	II	III	IV	V	VI	VII
1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14	9	10	11	12	13	14	8
15	16	17	18	19	20	21	20	15	16	17	18	19	22
			22				21						

III бій							IV бій						
Група							Група						
I	II	III	IV	V	VI	VII	I	II	III	IV	V	VI	VII
1	2	3	4	5	6	7	1	2	8	10	12	15	17
10	11	12	13	14	8	9	4	3	9	11	13	16	18
19	20	22	21	15	16	17	6	5	20	21	14	22	19
					18			7					

Орієнтовна схема чвертьфінальних боїв за участю 23 команд

I бій							II бій						
Група							Група						
I	II	III	IV	V	VI	VII	I	II	III	IV	V	VI	VII
1	2	3	4	5	6	7	1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14	9	10	11	12	13	14	8
15	16	17	18	19	20	21	20	15	16	23	18	17	22
			22		23		21	19					

III бій							IV бій						
Група							Група						
I	II	III	IV	V	VI	VII	I	II	III	IV	V	VI	VII
1	2	3	4	5	6	7	1	2	8	10	13	12	17
10	11	12	13	14	8	9	4	3	9	11	15	14	18
19	20	22	21	15	16	23	6	5	20	21	23	16	19
	17				18			7				22	

Орієнтовна схема чвертьфінальних боїв за участю 24 команд

I бій								II бій							
Група								Група							
I	II	III	IV	V	VI	VII	VII I	I	II	III	IV	V	VI	VII	VII I
1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15	16	10	11	12	13	14	15	16	9
17	18	19	20	21	22	23	24	19	20	21	22	23	24	17	18

III бій								IV бій							
Група								Група							
I	II	III	IV	V	VI	VII	VII I	I	II	III	IV	V	VI	VII	VII I
1	2	3	4	5	6	7	8	1	2	3	4	5	6	7	8
11	12	13	14	15	16	9	10	12	13	14	15	16	9	10	11
21	22	23	24	17	18	19	30	23	24	17	18	19	20	21	22

VI. 2. Правила виклику на доповідь і відмова від доповіді

1. Опонент в ході чвертьфінальних боїв може викликати Доповідача на будь-яку задачу, окрім тієї, яка:

- вилучена оргкомітетом або журі;
- оголошена Доповідачем як «стратегічна» або «вічна відмова»;
- вже доповідалась однією з команд в цьому бою;
- вже доповідалась Доповідачем у попередніх чвертьфінальних боях;
- вже опонувалась Опонентом у попередніх чвертьфінальних боях.

Якщо такий виклик неможливий, то послідовно відхиляються заборони: д) і г). Протягом чвертьфінального бою Доповідач може тричі відхилити виклик без штрафних санкцій. При кожній наступній відмові сума балів за дію Доповідачеві TR_D зменшується шляхом помноження на коефіцієнт згідно з таблицею:

Число відмов на	Коефіцієнт					
	1,00	0,93	0,86	0,79	0,72	0,65
¼ фіналу	від 1 до 3	4	5	6	7	8 та більше
½ фіналу	від 1 до 2	3	4	5	6	7 та більше
Фіналі	1	2	3	4	5	

Кожна команда, що бере участь у чвертьфінальних боях, в кожному чвертьфінальному бої має право на дві «тактичні відмови» та одну «стратегічну відмову». «Тактична відмова» означає, що команда відмовляється доповідати запропоновану задачу тільки в даному

бою; «стратегічна відмова» означає, що дана задача не доповідатиметься командою в даному бою, а також протягом всіх наступних боїв даної серії.

Перед початком чвертьфінальних боїв команда може оголосити «вічні відмови» для всіх чвертьфінальних боїв. Число «вічних відмов» перевищує на один число чвертьфінальних боїв. Якщо команда оголосила «вічні відмови», то наступна відмова, оголошена під час чвертьфінальних боїв, вважається четвертою і приводить до зниження коефіцієнта відповідно до наведеної таблиці. Оголошені «вічні відмови» поширюються тільки на чвертьфінальні бої.

VII. Півфінальні бої

VII. 1. Умови участі у півфіналі

У півфіналі беруть участь шість команд (якщо загальне число команд, що беруть участь в Турнірі не більша за 12), дев'ять (якщо команд не більше 18) та дванадцять (якщо команд не більше 24) команд, які отримали найвищий рейтинг ($TR_{1/4}$) у чвертьфінальних боях. Команди, які посідають 7-е та 8-е (10-е та 11-е або 13-е та 14-е) місця, можуть брати участь у півфіналі, якщо результати їх участі такі самі, як і у команди, що посідає 6 (9 або 12) місце, згідно з п IV.8. Число команд у півфіналі визначається на засіданні журі.

Проводяться один або два півфінальні бої. Число боїв півфіналу визначає оргкомітет. Якщо загальне число команд-учасниць не перевищує 11, то півфінал за спільним рішенням журі та оргкомітету може не проводитися.

У півфінальних боях команди-півфіналісти розподіляються по групах у відповідності до п. VI. 1. При цьому в якості жеребкувального номера використовується абсолютне місце команди в Турнірній таблиці за результатами чвертьфінальних боїв.

VII. 2. Рейтинговий півфінал

Одночасно з основним півфіналом за рішенням оргкомітету може проводитись рейтинговий півфінал, в якому беруть участь команди, що не увійшли в основний півфінал. Рейтинговий півфінал проводиться з використанням тих самих задач і за тими самими правилами, що й основний.

VII. 3. Задачі півфіналу і відмова від доповіді

У кожній півфінальній групі використовують 10 задач із числа задач Турніру, які обираються відповідно до рейтингових списків. Рейтинговий список готують учасники півфіналу: кожна команда приписує задачці ціле число від 1 до n , де n — число задач у чвертьфінальному турі (при цьому використовується повний список задач чвертьфінального туру). Найвище число відповідає найбільш привабливій для команди задачці. Перелік задач, що використовується у півфінальному бої, оприлюднюється не пізніше, ніж за півгодини до проведення півфінальних боїв. Оponent може викликати Доповідача на будь-яку із цих 10 задач.

Під час півфінальних боїв Доповідач може *двічі* відхилити виклик без штрафних санкцій. При подальших відмовах сума балів за дію для Доповідача TR_D зменшується помно-

женням на коефіцієнт у відповідності до таблиці в п. VI.2. Якщо півфінальних боїв проводиться більше одного, то з двох відмов одна є «тактичною», а одна «стратегічною». «Вічні відмови» на півфінальних боях не використовуються.

VIII. Фінальний бій

VIII. 1. Умови участі у фіналі

У фінальному бою беруть участь переможці півфінальних боїв.

а) Якщо півфінал складався із двох груп

Переможцями півфіналу є три команди, що за результатами півфінальних боїв мають найвищий рейтинг $TR_{1/2}$. Якщо дві команди мають однаковий рейтинг $TR_{1/2}$, то для них враховується кількість балів, набраних у півфінальних боях $TSP_{1/2}$. Якщо $TSP_{1/2}$, відрізняється не більш ніж на 10 балів, то для них враховується $TR_{1/4}$ і далі $TSP_{1/4}$. Переможцем півфіналу не може бути команда, що посіла у своїй групі третє або четверте місце.

б) Якщо півфінал складався із трьох груп і проводився в один бій

Переможцями півфіналу є три команди, які посіли перші місця в своїх групах.

Переможцем також може бути оголошена четверта команда (за рішенням журі) з найвищим рейтингом серед команд, що у півфінальних боях посіли друге місце, якщо її $TR_{1/2}$ дорівнює $TR_{1/2}$ однієї з команд, що посіли перші місця. Якщо дві команди мають однаковий рейтинг, то для них враховується $TSP_{1/2}$. Якщо $TSP_{1/2}$ відрізняється не більш ніж на 10 балів, то для них враховується $TR_{1/4}$ і далі $TSP_{1/4}$.

в) Якщо півфінал складався із трьох груп і проводився у два бої

Переможцями півфіналу є три або чотири команди (за рішенням журі), які за результатами півфінальних боїв мають найвищий рейтинг $TR_{1/2}$. Якщо дві команди мають однаковий рейтинг, то для них враховується $TSP_{1/2}$. Якщо для двох команд $TSP_{1/2}$ відрізняється не більш ніж на 10 балів, то для них враховується $TR_{1/4}$ і далі $TSP_{1/4}$.

г) Якщо півфінал складався з чотирьох груп і проводився в один бій

Переможцями півфіналу є чотири команди, які посіли перші місця в своїх групах.

д) Якщо півфінал складався з чотирьох груп і проводився у два бої

Переможцями півфіналу є чотири команди, які за результатами півфінальних боїв мають найвищий рейтинг $TR_{1/2}$. Якщо дві команди мають однаковий рейтинг $TR_{1/2}$, то для них враховується $TSP_{1/2}$. Якщо $TSP_{1/2}$ відрізняється не більш ніж на 10 балів, то для них враховується $TR_{1/4}$ і далі $TSP_{1/4}$.

е) Якщо півфінал не проводився

Три команди, які набрали максимальний $TR_{1/4}$, беруть участь у фінальному бою. За рішенням журі в фінальному бою може брати участь четверта команда, якщо її $TR_{1/4}$ співпадає з $TR_{1/4}$ команди, яка посіла третє місце, та різниця між $TSP_{1/4}$ не перевищує 10 балів.

VIII. 2. Задачі фіналу і відмова від доповіді

Команди, які увійшли до фіналу, отримують фінальний комплект задач після завершення півфіналу. Завдання фіналу за рішенням журі можуть складатися у два способи: з початкового переліку завдань або з нових завдань.

а) Вибір завдань з початкового комплекту

Команди складають нові анонімні рейтингові списки, використовуючи повний список задач оприлюднений перед фінальним етапом Турніру, за допомогою яких вибирається 6 задач фіналу. Перелік задач, що використовуються у фінальному бою, оприлюднюється не пізніше, ніж за дві години до проведення фінального бою. На фінальному бою Доповідач може тільки **один** раз відхилити виклик без штрафних санкцій. При подальших відмовах сума балів за дію для доповідача TR_D зменшується множенням на коефіцієнт згідно з таблицею в п. VI.2.

б) Складання нового комплекту завдань

За рішенням журі й оргкомітету Турніру для фінального бою можуть бути складені нові задачі, які не входили до початкового комплекту. В цьому випадку кожен член журі протягом чвертьфінальних боїв пропонує не менше однієї нової задачі для фінального комплекту і надає їх до комісії зі складання задач Турніру. З цих задач обирається комплект із 6 задач шляхом складання членами журі власних рейтингових списків, але в комплект має входити не більше однієї задачі від одного автора. Формування комплекту задач для фінального бою проводиться на закритому засіданні журі безпосередньо перед його оприлюдненням. Кожен член журі несе персональну відповідальність за нерозголошення змісту задач фінального комплекту до його офіційного оприлюднення командам-фіналістам.

в) Вибір задач для доповіді на фінальному бою

Підготовка доповідей для фінального бою може бути організована у два способи.

Перший спосіб: команди-фіналісти отримують повний список завдань для фінального бою. В цьому разі новий комплект задач для фіналу оприлюднюється не пізніше, ніж за вісім годин до початку фінального бою. На фінальному бою Доповідач може тільки **один** раз відхилити виклик без штрафних санкцій. При подальших відмовах сума балів за дію для доповідача TR_D зменшується множенням на коефіцієнт згідно з таблицею в п. VI.2.

Другий спосіб: команди-фіналісти обирають по дві задачі для доповіді з фінального комплекту шляхом простого жеребкування. Після обговорення до початку підготовки доповіді команда може поміняти задачу для доповіді, кожний обмін приводить до зменшення TR_D команди на фінальному бою шляхом помноження на коефіцієнт згідно з таблицею в п. VI.2. В цьому разі завдання для фіналу надаються не пізніше ніж за дві години до початку фінального бою. За рішенням журі всім командам-фіналістам може бути наданий повний список фінальних завдань для підготовки до опонування.

г) Режим підготовки доповідей для фінального бою

Спосіб організації режиму підготовки доповідей учасниками фіналу визначається на спільному засіданні оргкомітету та журі Турніру. При підготовці до фінального бою команди можуть користуватися будь-якою науковою, навчальною та довідковою літературою, підго-

товленою особисто або наданою оргкомітетом. Оргкомітет надає командам необхідне для підготовки презентацій забезпечення (папір, олівці, ручки, лінійки тощо) та організує контроль за дотриманням однакового режиму підготовки відповідей усіма учасниками фінального бою.

IX. Переможці Турніру

IX. 1. Командна першість

Переможцями Турніру вважаються команди, нагороджені дипломами I, II або III ступеня. Переможці Турніру визначаються згідно з правилами визначення результативності виступів команд відповідно до п. IV.8. Число команд, що нагороджуються дипломами I, II або III ступеня, визначається оргкомітетом відповідно до Положення за поданням журі Турніру.

Число переможців не може перевищувати 50 % від загального числа команд, що взяли участь у фінальному етапі Турніру. Інші команди нагороджуються дипломами учасників.

Дипломом I ступеня нагороджується одна команда, що посіла перше місце у фінальному бою. Дипломом I ступеня може бути нагороджено дві команди, якщо загальне число команд-переможців фінального етапу Турніру не менше ніж 12, та за умови, що у двох команд на фінальному бою однаковий **SP** або однаковий рейтинг (за рішенням журі). Дипломом II ступеня нагороджується не більше ніж 1/3 від команд-переможців. Інші команди переможці нагороджуються дипломами III ступеня.

IX. 2. Особиста першість

Переможці в особистій першості визначаються після закінчення півфінальних змагань за індивідуальним рейтингом **IR**. Загальний індивідуальний рейтинг учасника за виступ на Турнірі складається із суми індивідуальних рейтингів за кожний виступ у чвертьфінальних та півфінальних боях в якості основного представника команди (Доповідача, Оponenta чи Рецензента). Для Співдповідача та Співопонента індивідуальний рейтинг не обчислюється. У кожному виступі основний представник команди за кожну оцінку, виставлену членами журі, набирає бали відповідно до таблиці:

Оцінки	5+	5	5–	≤ 4+
Бали	3	2	1	0

Індивідуальний рейтинг учасника за виступ дорівнює третині від суми зазначених балів для Доповідача та половині цієї суми для Оponenta та Рецензента.

Найвищий індивідуальний рейтинг **HIR** є основною підставою для визначення переможців в особистій першості. Учасник, що набрав найвищий індивідуальний рейтинг, отримує диплом I ступеня в особистій першості. Число переможців в особистій першості визначається на засіданні журі Турніру залежно від **IR** учасників з орієнтовним розподіленням дипломів за ступенями 1:2:3, але не може перевищувати 50% від загального числа учасників фінального етапу Турніру.

X. Апеляція

У випадку виникнення суперечливих питань учасники мають право подавати до журі апеляції й отримати відповідь не неї в усній формі (або у письмовій за вимогою) від Експерта-консультанта або Голови журі Турніру після її обговорення на засіданні журі.

Апеляція подається у тому випадку, якщо команда має претензії щодо дій одного чи декількох учасників бою, які однозначно є порушеннями правил Турніру, щодо проведення бою та оцінювання дій команд.

Апеляція у формі письмової заяви подається особисто капітаном команди протягом однієї години після закінчення бою до Експерта-консультанта Турніру або до представника оргкомітету, відповідального за дотримання вимог Положення, призначених наказом Міністерства освіти і науки України. Апеляція має включати до себе:

- виклад факту порушення;
- посилання на ті пункти даних правил, які було порушено;
- посилання на те, що інша команда (або команди) теж відзначила факт порушення (можливе посилання на ведучого або членів журі).

В апеляційній заяві команда обов'язково має вказати спосіб задоволення апеляції, що є для неї прийнятним: збільшення або зменшення рейтингового балу команді за бій, по відношенню до якого подається апеляція; дозвіл команді брати участь у наступному етапі Турніру (півфінал або фінал); перегляд результатів бою і перерахунок балів без врахування оцінок, виставлених певним членом журі; усунення певних учасників Турніру від подальшої участі або інші способи.

Питання про допуск до розгляду суті апеляції членами журі вирішується спільно представником оргкомітету, відповідальним за дотримання вимог Положення, та Експертом-консультантом; дозволу одного з них достатньо для розгляду апеляції. Якщо прийнято рішення про розгляд апеляції, то її зміст має бути розглянутий на засіданні журі Турніру.

Претензії не будуть задоволені, якщо:

- порушення виходить за межі даних правил;
- журі та інші учасники бою не визнають факту порушення;
- наявність або відсутність факту порушення жодним чином не змінюють результатів бою або серії боїв.

У випадку справедливості апеляції спосіб її задоволення має бути вироблений оргкомітетом та журі Турніру на спільному засіданні.

У випадку, якщо апеляція стосується вірності обчислення **SP**, **TSP** або **TR** минулого бою (технічна апеляція), то вона приймається протягом однієї години після офіційного оприлюднення результатів цього бою. Технічна апеляція заявляється в усній формі Голові журі або Секретареві журі Турніру.

XI. Порядок внесення змін в правила

Під час проведення Турніру жодних змін в правила не можуть вноситися. Всі проблеми, які виникають під час Турніру через неточності у правилах, розв'язуються на засіданні

журі. На засіданні журі в присутності Експерта-консультанта можуть прийматися рекомендації щодо майбутніх змін правил. По закінченні Турніру може бути сформована робоча група, завданням якої є аналіз результатів Турніру та внесення пропозицій щодо змін правил Турніру, спрямованих на покращення його проведення.